

ЛЕСЯ УКРАЇНКА В РЕЦЕПЦІЇ ОСТАПА ВІЛЬШИНИ

Олександр Попович

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
olpopovych@ukr.net

Леся Українка поріднилася з буковинським краєм на межі ХІХ і ХХ століть. Прибувши вперше до столиці Буковини в 1901 р. вона відчула тут душевний спокій. По-особливому вразили визначну поетесу Чернівці та природа буковинських Карпат.

Знаменна подія в житті Лесі Українки – видрук у Чернівцях в 1902 році її третьої поетичної збірки „Відгуки”. Книжечка вийшла у світ завдяки зусиллям тодішньої чернівецької студентської молоді, згуртованої у товариство „Молода Україна”. Про історію підготовки та видання „Відгуків” розповів згодом (1938 р.) В. Сімович у мемуарній статті „Леся Українка на Буковині. Спомини” [2].

1923 року з нагоди десятих роковин смерті поетеси у Чернівцях накладом видавництва журналу „Промінь” побачила світ її збірка дитячих віршів і оповідань „До української дитини”. Як зазначає чернівецький вчений-літературознавець Б.Мельничук, „чи не єдиним, хто відгукнувся на вихід у Чернівцях книжки Лесі Українки „До української дитини. Збірка дитячих віршів і оповідань”, був Остап Вільшина. Доля відміряла Остапові Вільшині (Юрію Пилиповичу Пентелейчуку) лише двадцять п’ять років життя, але встиг зробити чимало. Значна частина його творчого доробку знайшла місце у літературно-науковому журналі „Промінь” (1922–1923 рр.). Саме зі сторінок цього видання він виступив як обдарований не лише поет, але й як публіцист та літературний критик. З-поміж рецензій О. Вільшини у „Промені” звертають на себе увагу його оцінки збірки оповідань О. Задуми „Мати” (Чернівці, 1922), двотомної антології „Струни” (Берлін, 1922).

Щодо оцінки збірки віршів Лесі Українки „До української дитини” (1923) рецензент підійшов з патріотичних позицій в умовах румунської окупації краю. Зокрема, він резонно заявив: „Не нам розбирати й оцінювати її поетичну творчість”, розуміючи,

що зі смертю Лесі Українки „українська література втратила один із найбільших талантів, утратила талант європейської міри” [1, с.130].

О. Вільшина загалом віддав належне поцінування свіжовиданій книжці письменниці. На його думку, поетеса „завзивала” не лише дорослих громадян, але й українських діток „не падати у зневіру, в розчарування” пишучи такі рядки: „*Не тратьте надії // В літа молодії! – // Весняного ранку // Співайте, кохані, веснянку!..*” [1, с.130].

Автор невеличкої рецензії звернув увагу на видану книжку як на твір видавничо-друкарської культури: „Збірочку видано дуже старанно. З прекрасним графічним образком на обгортці („Сирітський Великдень”)” [1, с. 130]. Водночас рецензент зауважує, що у виданні відсутній портрет авторки. З рецензії відчутно як вразливе перо О. Вільшини переймається тим, щоб збірка якнайбільше була розповсюджена між українськими дітьми, адже видавництво мало перед собою „чисту ідейність”, „щоб нашим діточкам дати до рук щось дійсно вартісне” і водночас згадати „ту, яка ціле своє життя вірно служила рідному мистецтву й культурі” [1, с. 131].

У складних умовах чужоземного панування на буковинській землі О. Вільшина апелює до свідомого громадянства, яке замовивши збірку „До української дитини”, таким чином підтримає молоде видавництво, де працювали „ідейні молодці... без найменших матеріальних засобів” [1, с.131].

Отож, короткий відгук молодого чернівецького критика 20-х років ХХ ст. на книжку дитячих творів Лесі Українки „До української дитини” (1923) є надто важливим, оскільки знайомить читачів з виданням, яке, на жаль, не дійшло до нас.

Список використаної літератури

1. Вільшина Остап. Я – син вільного роду / Упорядкування, вступна стаття і примітки Богдана Мельничука. Чернівці: ВД „Букрек”, 2006. 168 с.
2. Сімович В. Леся Українка на Буковині. Спомини // Сімович В. Праці в двох томах. Т.2. Літературознавство. Культура / Упор. Л. Ткач, О. Івасюк за участю Р. Пилипчука, Я. Погребенник; передмова Ф. Погребенника. Чернівці: Книги. – ХХІ, 2005. С.700–724.